

Asia: VN/26048/2021

Lausuntopyyntö liikenteen esteettömyysvisiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vammaisten henkilöiden ihmisoikeusjärjestö Kynnys ry pitää liikenteen esteettömyysvisiota ja sen tavoite-ehdotuksia kokonaisuudessaan onnistuneena. Visio antaa selkeän ja tiivistetyn kuvan liikenteen esteettömyyden eri osa-alueista ja niitä koskevista tavoitteista. Pidämme hyvänä sitä, että visio on valmisteltu yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Olemme tyytyväisiä myös siitä, että liikenne 12 esteettömyystyöryhmän esittämiä muutoksia on tehty vision lopulliseen versioon. Yhteistyötä mm. vammaisjärjestöjen kanssa tulee jatkaa sekä kehittää edelleen visiota toteutettaessa.

Esteettömyysvision taustamuistiossa olisi hyvä määritellä, mitä esteettömyydellä ja saavutettavuudella tarkoitetaan ja huomioida käsitteiden laaja-alaisuus. Termiä saavutettava käytetään vision ja taustamuistion eri kohdissa hieman eri merkityksissä. Selvää on, että saavutettavuudella tarkoitetaan yleisesti muutakin kuin digitaalisen ympäristön esteettömyyttä.

Visiossa esteetön matkaketju kuvataan siten, että joukkoliikenteen esteettömyyden tulee kattaa koko matkaketju lähtöpisteestä määränpäähän.” Mikäli esteetön matkaketju määritellään tällä tavoin ainoastaan joukkoliikenteen ja sen esteettömyyden kautta, määritelmä jää liian suppeaksi. Sitä olisi syytä laajentaa huomioiden matkustajan matka kokonaisuutena. Matkaketjun tulee ulottua pidemmälle kuin se, mistä joukkoliikenne lähtee tai mihin se saapuu. Muistiossa sivulla 3 matkaketju näyttäytyy edellä sanottua laajempaan, mutta ei itse visiossa.

Vision keskeiset arvot ovat kaiken kaikkiaan tarkoituksenmukaisia ja toimivat hyvänä lähtökohtana liikenteen esteettömyyden kehitystyölle. Käyttäjäkokemuksen osalta muistiossa on hyvin huomioitu, että vaikka esteetön matka jotenkuten onnistuu, se ei vielä tarkoita, että käyttäjäkokemus olisi hyvä.

Visiossa ja taustamuistiossa esitettyjen tavoitteiden suhde tosiasiallisiin olemassa oleviin esteettömyyttä koskeviin velvoitteisiin voi jäädä epäselväksi. Asiakirjat sisältävät lähinnä lakisääteisiä vähimmäisvaatimuksia. Tämä voisi olla hyvä myös mainita muistiossa. Vaarana on, että visiota pidetään harhaanjohtavana, koska kyse ei ole vapaaehtoisista sitoumuksista.

Esteettömyyttä (mukaan lukien esteellisyyttä) koskevalla tiedolla on vammaisille liikennepalvelujen käyttäjille olennainen merkitys. Tiedon saatavilla olo edellyttää kuitenkin myös tiedonsaannin esteettömyyttä. Tiedonsaannin esteettömyydessä tulee huolehtia, että tieto on saavutettavaa aistivammiaisille henkilöille ja että tieto on saatavissa myös selkokielisenä. Tietoa tulee tarjota monikanavaisesti.

Visiossa ja taustamuistiossa olisi hyvä tuoda esiin kaikille sopiva suunnittelu, jota myös YK:n vammaissopimus edellyttää.

Jatkotyössä tulisi määritellä konkreettisesti se, miten visiota tullaan toteuttamaan käytännössä. Tämä tarkoittaa konkreettisten toimenpiteiden, niiden aikataulujen, vastuutahojen ja vastuunjaon määrittämistä.

Välimaa Mikael
Kynnys ry